

Bài Học #8:

“Ngày mồng 03 Tết – Có làm mới có ăn”

A. Bài Đọc:

Ngày đầu năm mới, chúng ta hướng về Đấng tạo thành để tạ ơn về một năm “mưa trời ân phúc” đã ban xuống cho trần gian. Chúng ta cũng phó dâng một năm mới cho lòng thương xót của Chúa.

Cuộc sống luôn đòi chúng ta chọn lựa. Chọn lựa để vươn lên. Chọn lựa để vượt ra khỏi những gì bình thường mà chọn cách sống khác hơn. Có chọn lựa nên có đổi thay. Chính những cái đổi thay khiến người ta ngại chọn lựa bởi phải sống khác hơn. Người ta vẫn cứ “an phận thủ thường” là chắc ăn.

*Chuyện kể rằng: có hai con vật lừa và ngựa sống với nhau. Một ngày kia, có một tay cao bồi xuất hiện và hỏi hai con vật: “Trong hai người, ai là kẻ muốn theo ta đi thám hiểm thế giới. Ta không hứa hẹn một cuộc sống no đủ như ở cái chuồng bé tẹo này. Nhưng ta hứa hẹn một cuộc sống đầy thú vị vì được **làm chủ chính mình**. Và nếu cố gắng đủ, thì có thể sẽ có được một cuộc sống dư giả gấp nhiều lần cuộc sống này.”*

*Con lừa – một trong hai con vật – liền kêu lên: “Ồi, tôi không đi đâu. Dại gì mà đánh đổi cuộc sống **an toàn và ổn định** này, để lấy một tương lai không biết trước chứ. Hay là ông muốn dụ tôi đi để có người cho ông cười, có người để chết chung với ông? Tôi không có ngu đâu nhé”.*

*Con ngựa – con vật còn lại – thì rất háo hức trả lời: “Tôi! Tôi! Tôi muốn đi và muốn khám phá. Tôi chán cuộc sống **gò bó và tẻ nhạt** này lắm rồi.” Nói xong, nó theo người cao bồi bước ra khỏi cái chuồng nhỏ và đi mãi, đi mãi về phía chân trời.*

Một ngày nọ, khi đã già, con lừa gặp lại con ngựa khi nó quay trở về cái chuồng nhỏ. Mừng rỡ, con lừa reo lên:

– A, anh ngựa, anh đã về đấy ư. Lâu quá rồi nhỉ, chúng ta đã già cả rồi.

– Đúng vậy, chúng ta già hết cả rồi. Tôi cũng đã mệt mỏi nên không muốn phiêu lưu nữa nên quyết định về thăm anh. Cuộc sống anh thế nào rồi? – Ngựa hỏi

– Cũng vẫn vậy thôi. Làm việc chăm chỉ và được no đủ. Nhưng tôi đã già rồi, nên cũng không còn làm được nhiều nữa. Cũng may **ông chủ thương tình nên vẫn cho tôi ăn**. – Lừa nói – Vậy còn những chuyến phiêu lưu của anh thì sao?

– Ồ, nó thật thú vị. Tôi đã được đi đến những miền đất lạ, nơi nắng cháy và khô cằn. Tôi đã băng qua những vùng chiến sự và những miền thiên tai hoành hành, có lúc tưởng chết đi được. Nhưng sau những cố gắng, tôi cũng được nếm trải sự hạnh phúc khi được **tự do** chạy trên cánh đồng đầy cỏ ngọt và được học hỏi những điều kì lạ. – Ngựa kể với một niềm tự hào.

Thực ra, con ngựa và con lừa đều phải đi. Con ngựa thì đi quanh thế giới. Con lừa thì chỉ quanh quẩn cái cối xay. Con ngựa thì tự do và có trách nhiệm về bản thân mình. Con lừa thì bị cột chặt vào cối xay và cũng chẳng có trách nhiệm gì về mình vì thiếu tự do. Con lừa an phận nên sống vật vờ, sống nhờ lương thực người khác ban cho. Con ngựa luôn sống cho chính mình để được hưởng thành quả do chính mình làm nên.

Cha ông ta vẫn nói “Có làm thì mới có ăn – Không dưng ai dễ mang phần cho ta”. Con lừa vì không dám thay đổi, không cầu tiến, an phận nên chỉ sống nhờ lòng thương xót hay bố thí của người khác. Còn con ngựa biết vươn lên, biết sống có trách nhiệm với chính mình nên nó được hưởng niềm vui do chính công sức lao động của nó làm ra.

Cuộc đời con người cũng chỉ có của ăn của để khi biết vượt ra khỏi sự lười biếng để dấn thân vào cuộc sống kiếm tìm miếng cơm manh áo. Không có cuộc kiếm tìm nào mà không đòi phải hy sinh, phải nỗ lực. Một cuộc kiếm tìm càng khó, càng đòi nhiều công sức thì thành quả càng to lớn và giá trị. Và giá trị của một con người cũng hệ tại ở việc mình đã làm, đã cố gắng hiến gì cho gia đình, cho xã hội. Con người càng cố gắng hiến nhiều càng có giá trị trong gia đình và xã hội.

Bên cạnh sự nỗ lực bản thân, niềm tin ky-tô giáo còn mời gọi chúng ta tin vào sự quan phòng của Chúa. Thiên Chúa luôn hoạch định cho cuộc đời chúng ta, nhưng liệu chúng ta có dám mạo hiểm bước theo Chúa hay không? Sự thành công của chúng ta còn tùy thuộc vào sự quan phòng của Thiên Chúa. Cha ông ta cũng bảo “Mưu sự tại nhân – Thành sự tại thiên”. Lời Chúa cũng từng nhắc nhở chúng ta: “Nếu Chúa chẳng xây nhà , thợ nề vất vả cũng bằng uổng công”.

Thế nên, ngày đầu năm mới chúng ta hướng về Đấng tạo thành để tạ ơn về một năm “mưa trời ân phúc” đã ban xuống cho trần gian. Chúng ta cũng phó dâng một năm mới cho lòng thương xót của Chúa. Xin Chúa là Đấng đầy quyền năng và đầy lòng thương xót chúc lành cho một năm mới với bao dự định, công việc được toàn vẹn như ý. Xin Chúa Xuân ở lại nơi từng gia đình để niềm vui được kéo dài vô tận trong suốt ngày sống. Amen

LM Jos Tạ Duy Truyền

B. Nghi Vấn:

1. Theo em đề bài “Có làm mới có ăn” ngụ ý nói lên điều gì?
2. Trong hai cách chọn lựa cuộc sống của con lừa (an phận) và con ngựa (phiêu lưu mạo hiểm), cách nào hay hơn và đáng sống hơn? Tại sao?
3. Câu nói “Mưu sự tại nhân – Thành sự tại thiên” có ý nghĩa gì?
4. Theo em, tác giả khen ngợi cuộc sống của con lừa hay con ngựa hơn? Em có nghĩ rằng con lừa trong câu truyện là lười biếng khi người ta sẽ bắt nó làm việc rất vất vả mỗi ngày?
5. Người ta nuôi con lừa, cho nó ăn để làm việc. Trong khi con ngựa phiêu bạt nay đây mai đó. Con vật nào thật sự có ích hơn cho con người? và cho Thiên Chúa?

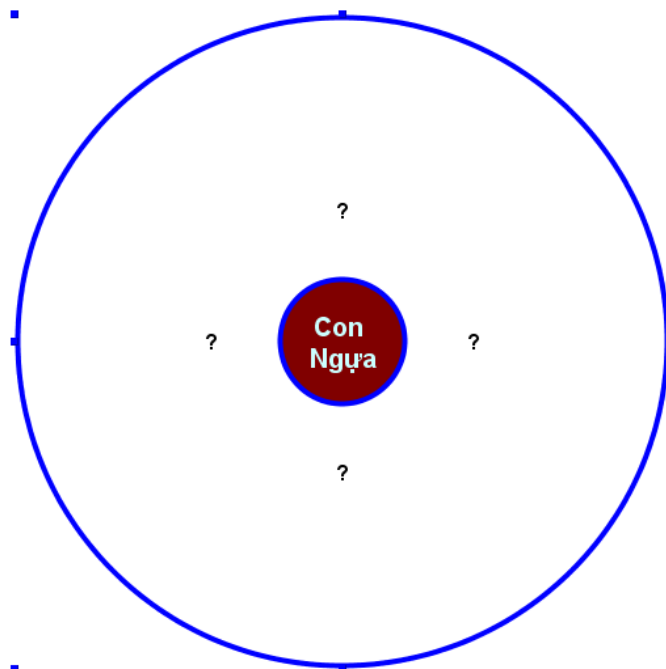
C. Phân Tích:

Cuộc sống của con lừa đặc trưng cho một lối sống an phận thủ thường. Tuy cuộc sống ấy có nhiều an toàn hơn cuộc sống phiêu lưu và mạo hiểm của con ngựa nhưng con lừa sống nhờ lòng ban phát của chủ. Con lừa không thể làm chủ cuộc sống của mình và không thể tự do như con ngựa. Đối với những con vật hay người thích an phận, có thể cuộc sống như thế là tốt. Những con vật hay người không thích an phận sẽ cảm thấy cuộc đời như thế là uổng phí.

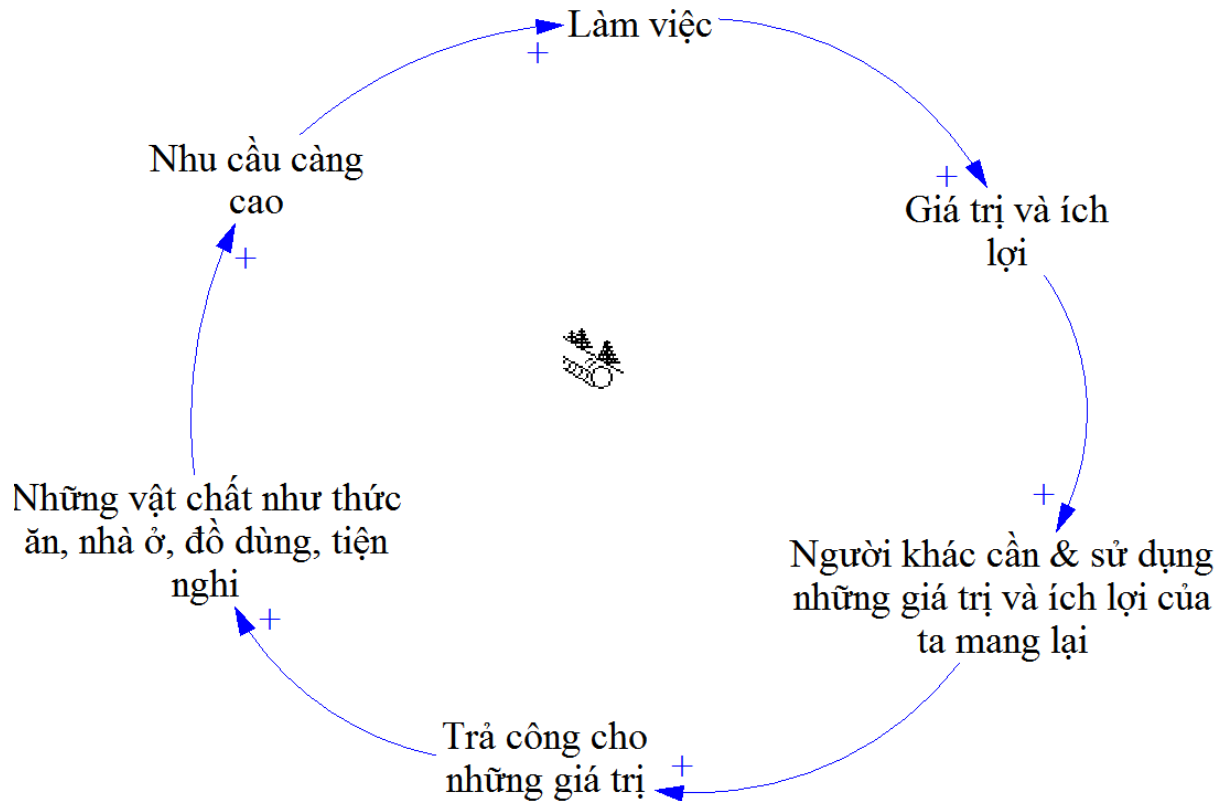
Bài Tập C-1:

Trong họa đồ hình tròn sau, hãy cho những chữ thích hợp lối sống của con ngựa và viết một đoạn văn mô tả lối sống ấy.

Bài Tập C-2:

Hãy viết thành một hay nhiều đoạn văn nói lên lý nghĩa của thành ngữ “có làm mới có ăn” dựa theo Họa Đồ Vòng Nhân Quả sau:

D. Tổng Hợp:

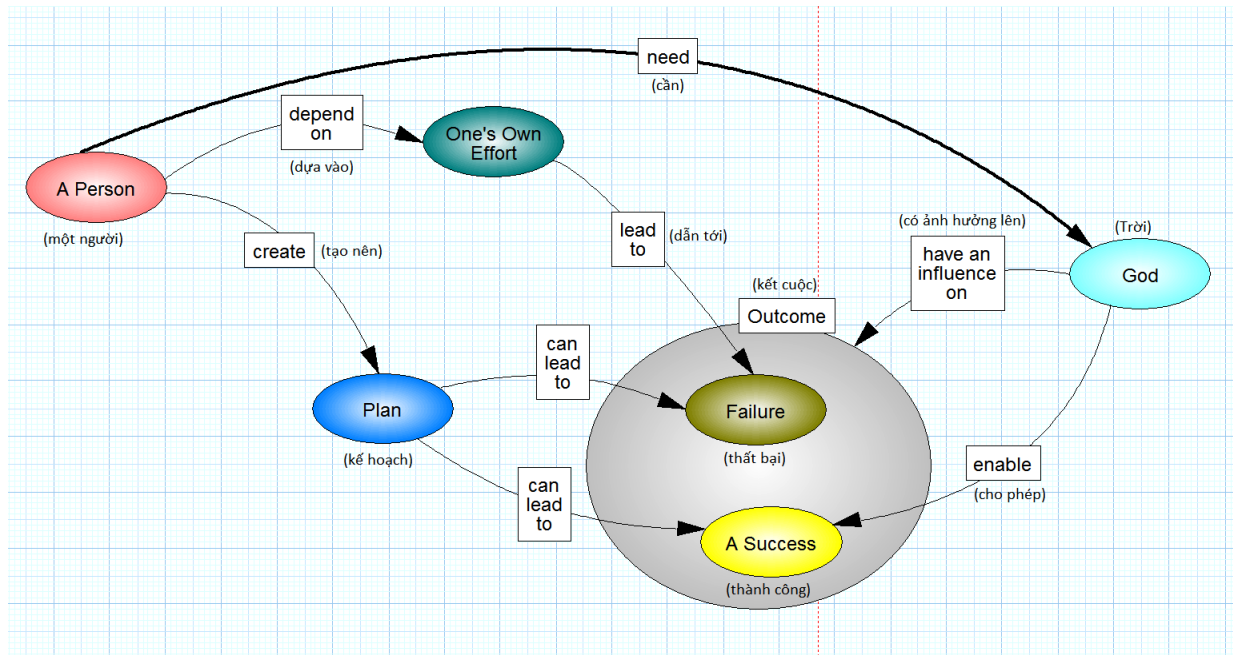
Hãy trả lời các câu hỏi sau đây dưới dạng những đoạn văn hoàn chỉnh và chuẩn bị trình bày trong lớp.

Bài Tập D-1:

Hãy liên hệ và so sánh cuộc sống của con lừa và con ngựa với cuộc sống của những người an phận và người thích phiêu lưu mạo hiểm mà em biết được qua phim ảnh, sách báo hay thực tế. Hãy nêu lên những điểm hay cũng như dở của mỗi lối sống.

Bài Tập D-2:

Theo em, liệu có những mâu thuẫn hay hòa hợp nào giữa câu “Có làm mới có ăn” và “Mưu sự tại nhân – Thành sự tại thiên”? Tại sao? Khi nào thì ta cần phó thác cho Trời, khi nào thì ta phải tự giải quyết những khó khăn?

Mưu Sự Tại Nhân, Thành Sự Tại Thiên

Bài Tập D-3:

Theo em, những con vật như con lừa hay con ngựa có quyền “làm chủ chính mình” hay không? Quyền đó có phải chỉ dành riêng cho con người không và tại sao?

E. Bài Tập Về Nhà

Hãy viết thành một hay nhiều đoạn cho các đề tài sau và chuẩn bị trình bày trước lớp. Nếu trình bày và trang trí đẹp sẽ được thêm điểm phụ trội.

Đề Tài:

Hãy cho biết em thích cuộc sống an phận như con lừa hay phiêu lưu mạo hiểm như con ngựa hơn. Hãy cho biết lý do tại sao. Giữa hai cuộc sống ấy, hãy nêu ra những ưu và khuyết điểm của mỗi loại. Những ai nên chọn cuộc sống an phận thủ thường và những ai nên theo cuộc sống nhiều phiêu lưu và mạo hiểm?

Tài Liệu Tham Khảo:

LM Jos Tạ Duy Truyền. ***“Ngày Mồng 03 Tết: Có Làm Mới có Ăn”***. Trích từ trang mạng:
<http://vn.cddmmtanaheim.org/?p=9786>